

תלמודו בידו

דף ל עמוד ב

א [לאחר חורבן המקדש, ממתי מותרת אכילת תבואה חדשה ומדוע ?

ב [עד מתי מקבלים עדים הבאים להעיד שראו את הלבנה בחידושה ?

ג [כיצד נוהגים ביום שלשים של אלול ?

א [ר' יהודה: מן התורה, כל יום ט"ז ניסן אסור. שנאמר "עב עצם היום הזה", ועד בכלל. חכמים: מן התורה, משיאיר המזרח בבקר יום ט"ז בניסן, ש"עד" ולא עד בכלל. ורבן יוחנן בן זכאי תיקן שכל יום ט"ז בניסן אסור.

שמא יבנה המקדש בליל ט"ז, והחדש יותר רק בהקרבת העומר, ומחמת הטרחה בהכנתו לא יקריבוהו עד סמוך לחשיכה. ומתוך הרגל יאכלו מן החדש משיאיר המזרח, קודם הקרבת העומר. - לרב נחמן בר יצחק, רבן יוחנן בן זכאי סובר כר' יהודה, שכל היום אסור מן התורה.

ב [מעיקר הדין: מקבלים את העדים במשך כל יום שלשים של החדש, עד הערב. תקנת חכמים: עד הקרבת התמיד של בין הערבים [לא באו, יום ל"א הוא ראש חודש]. מפני שפעם אחת באו עדים רק לאחר שהוקרב התמיד, ונמצא שנתקלקלו הלויים בשיר:

לבבל, לא אמרו שירה כל עיקר, מספק אם לומר של חול או של חג. לר' זירא, אמרו שיר של חול [אך לבסוף התברר שהוא ראש השנה].

משחרב המקדש: חזר רבן יוחנן בן זכאי ותיקן לקבל עדים במשך כל היום.

ג [מתחילת ליל שלשים נוהגים בו קדושה, שמא יבואו עדים מחר ויקדשוהו בית דין. עבר זמן מנחה, בו תקנו חכמים שאין מקבלים עוד עדי החדש, גומרים את היום בקדושה. כדי שלא יזלזלו ביום זה לשנה הבאה לעשות בו מלאכה.

זכות הלימוד לעילוי נשמת הרב ברוך נח בן יהודה זצ"ל